

Agitáció a Népszaváért.

* *

Előkészületek a Népszava-hétre. — Gyári és mülhelyi értekez- letek a pártsajtó érdekében.

Három véres, szenvedéssel teljes háborus esztendő van mögöttünk. Az óriási világföldfordulás megbolygatta az egész ország belső életét. A mozgósítás elsősorban a dolgozó néprétegeket szivta föl és a hosszantartó háboru során egyre több és több munkást vontak el a békés, termelő munkától és állítottak fegyverbe. A mai hadviselés a tömegek háboruja, természetes tehát, hogy a háboru a maga mindent megmozgató erejével nem hagyta érintetlenül a munkásmozgalmat sem. A csukaszürkébe bujtatott tömegek igen nagy hányada a mi ügyünk harcosa volt. A folytonos katonai bevonulások és a háboruval járó kivételes állapotok nagyon súlyos föladatokat elé állítottak a mozgalom egyetemét: a szakszervezeteket, a pártot és a pártsajtót. A legnagyobb öntéren állapíthatjuk meg, hogy szervezeteink megállították a helyüket és a még sohasem tapasztalt, óriási akadályok ellenére is megfeleltek kötelességüknek.

Ebben a helytállásban nagy rész jutott a pártsajtónak, főképen pedig a párt egyetlen napilapjának: a *Népszavának*. Elgondolni is szörnyű, hogy milyen lett volna a munkásság, a dolgozó tömegek helyzete ebben az országban, ha a háboru tartama alatt nem lett volna olyan hátorozav, félelmet nem ismerő szószólója, mint amilyen a *Népszava*.

Amikor egyre nyilvánvalóbb lett, hogy ez az ország egyre jobban és jobban sodródik a háboru szakadéka felé, a *Népszava* volt az egyetlen újság, amely óva intett a háborutól és eleve rámutatott a háboru borzalmaira. Amikor már megtörtént a hadüzenet és a főváros után a csöcselék a háborut élte, az egész polgári sajtó pedig uszító cikkeket írt: a *Népszava* egyedül kiáltotta a háborut előkészítő hatalom felé: „Nem akarunk háborut!”

A háborut nem tudtuk megakadályozni; nem rajtunk mulott. De azért a béke érdekében való agitációnk egy pillanatig sem szünetelt. Rendkívül értékes szolgálatot teljesített a *Népszava* a hadbavonultak hozzátartozói és az itthonmaradt munkások érdekében. Kiméretlen harcot indított és folytat a *Népszava* a belső ellenség ellen. A háboru életét levegője lett a legkülönfélébb uszórának, amely — bár hihetetlen magasságra lendült — napilapunk nélkül az égig emelkedett volna. A munkauzorsora sem akart az élelmiszeruzorsora mögött maradni. A munkáltatók, különösen a katonai fölügyelet alatt álló üzemekben, ki akarták használni a munkások megkötöttségét és a kivételes törvények alakjában rájuk nehezedeő bilincseket, hogy minél többet harácsolhassanak a háborus konjunkturában. A kapitalisták nem vettek tudomást arról, hogy a munkásság életszükségletei hihetetlen módon megdrágultak; koplaltató béreket akartak fizetni a munkásoknak. A *Népszava* ostromozására kormányrendelet jelent meg, amely a hadiszergyárakban dolgozó munkások helyzetén javított némileg. A hadbavonultak hozzátartozói, mint ismeretes, Magyarországon részesülnek a legmostohább ellátásban. Állandóan sürgettük a hadisegélyek fölemelését. Legújabbban akciót indítottunk a lakásnyomoruság ellen, amely a dolgozó népet egyre jobban fenyegeti. Azt, hogy a *Népszava* a háboru alatt is éles küzdelmet folytatott a népjogokért, szinte fölösleges is megemlíteni.

Szűk terünk egyébként nem engedi, hogy részletesen ismertessük mindazokat az eredményeket, amelyeket a mai nehéz viszonyok között napilapunknak köszönhetünk. De meg fölösleges is, hogy felsoroljuk mindezt azoknak a munkásoknak, akik már olvasói lapunknak és így nap-nap után meggyőződhetnek a *Népszava* komoly hivatásáról és rendkívüli fontosságáról. De, sajnos, még mindig vannak mun-

kások — még a szervezettek között is —, akik nem ébredtek tudatára a pártsajtó nagy fontosságának. Az a föladat vár most a szervezett munkásokra és a *Népszava*-olvasókra, hogy a táborunkba gyűjtsék azokat a munkásokat és munkásnőket, akik eddig nem voltak lapunk előfizetői.

Rendkívül komoly, történelmi idők előtt állunk. Még sohasem volt nagyobb szükségünk erőteljes pártsajtóra, mint mostanság. Minél többen állnak a *Népszava* zászlaja alá, annál harsogóbb, messzebbre ható hangja. Minden új olvasónk új harcost jelent, aki küzd a mi igazságunkért.

Pártunk vezetősége elhatározta, hogy október 14-től 20-ig *Népszava*-hetet rendez. A gyárak és mülhelyek munkásai csütörtökön és pénteken este a fővárosban és környékén számos értekezletet tartottak. Valamennyi értekezleten a munkások nagy tömegekben jelentek meg és egyhangú lelkesedéssel fogadták el a pártvezetőség határozatát. Az értekezleteken résztvevők ki-mondták, hogy október 14-től 20-ig terjedő héten nap-nap után kizárólag csak a *Népszava* érdekében agitálnak, egy héten át új előfizetőket toboroznak a *Népszavának*. Az értekezletek csak előkészítői az agitációs hétnek, de az a lelkes hangulat, amellyel a pénteki lapunkban közölt határozati javaslatot elfogadták, eleve is biztosítéka az agitáció sikerének. Az értekezleteken résztvevők teljes mértékben tudják értékelni a *Népszavát* és igyekeznek majd, hogy kötelességüknek a legteljesebb mértékben eleget tegyenek.

Itt közöljük a megtartott értekezletekről szóló rövidre fogott tudósításainkat:

* *

A Hutter és Schrantz-gyár

munkásai a Gyömrői-ut 54. szám alatt levő Szekér-vendéglőben egytől-egyik megjelentek. *Bartos Dezső* elvtárs lelkes fejtegetései után az értekezlet egyhangúlag magáévá tette a határozati javaslatot és akik még nem voltak előfizetői a *Népszavának*, nyomban előfizettek.

A Városi Alkalmazottak Országos Szövetségének takarítónő szakosztálya

e hó 28-án bizalmi testületi értekezletet tartott, ahol 200 tag jelent meg. *Czöbel Ernő* és *Weisz Károly* elvtársak ismertették a *Népszava* fontosságát. Nagyon sokan rögtön előfizettek a *Népszavára* és elhatározták a legmesszebbmenő agitációt annak érdekében.

A Keleti műszakmunkásai

az Építőmunkás-Otthonban tartottak népes és lelkes értekezletet, amelynek elnöke *Pintér János*, jegyzője *Drozda József* volt. A *Népszaváról*, az értekezlet napirendjéről *Pogány József* elvtárs beszélt. Kimutatta, hogy a munkás élete minden területen egyetlen megbízható védőre számíthat csak: a szocialista sajtóra. Belső-galmában a gyáros ellen, a házbéruzsora letörésére a háziur ellen, az élelmiszerdrágaság ügyében a földbirtokosok ellen, a hadisegély kérdésében a kormány ellen, a népjogok követelésében az állam ellen, az emberi élet kincsének védelmében, a béke hirdetésében a militarizmus ellen, a proletár érdekét, panaszát és követelését csak a munkássajtó képviseli. A polgári sajtó vagy nyílt ellensége a munkásságnak vagy elhallgatja a proletárság követeléseit. Klasszikus példája ennek a *lupényi bányászerecséllenség* mostani ügye. Ugyanaz a polgári sajtó, amely hasábot tudott írni színesznők szeszélyeiről, nem tartotta érdemesnek, hogy megírja, melyik hatalmas tőkés csoport felelős a bányamunkások százainak szerencsétlenségéért. A háboru és béke kérdésében egyetlen lap volt az országban, amely még a mozgósítás napján is ilyen címmel írt cikket: „Nem akarunk háborut!” Amikor az egész polgári sajtó a háborura uszított, Magyarországon egyetlenegy háza maradt meg a békének: a *Népszava* háza jelentette és jelenti még mindig Magyarországon a hágai békepalotát. Csakhogy amíg a béke hágai palotáját Carnegie millióiból, a *Népszava* házat magyar munkások fölle-reiből építették. A tömegek kenyerének, jogának és az ország békéjének szentháromságát szolgálja az, aki a szocialista sajtó nagyságát és hatalmát propagálja. *Pogány* elvtárs beszédét a *Népszava* mellett való lelkes tüntetés ki-

sérte és az értekezlet egyhangúan elfogadta. Népszava-agitációra hívó határozati javaslatot.

Az újpesti Györfly-gyár

munkásai jól látogatott értekezletet tartottak, amelyen meglepő nagy számban jelentek meg a munkásnők. Az értekezlet célját *Singer Vera* és *Saly Endre* elvtársak ismertették. A *Népszava* érdekében való határozati javaslatot nagy lelkesedéssel fogadták el.

A Közuti, a Helyiérdekű és a Bur-vasutak alkalmazottai

a Thököly-ut 56. szám alatt tartottak értekezletet, amelyen nagyon sokan jelentek meg. *Böhm Vilmos* elvtárs volt az előadó, akinek fejtegetései után a határozati javaslatot elfogadták.

Az albertfalvai röpülőgépgyári munkások

nagysikerű értekezletet tartottak a *Népszava* terjesztése érdekében, amelyen résztvettek a gyár összes munkásai. Az értekezlet előadója *Migray József* elvtárs volt, aki előadásában ismertette a munkásmozgalom nemzetközi helyzetét és rámutatott arra, hogy a háboruból a kapitalista kormányok nem tudják megtalálni a kivezető utat és Európa nemzetei vagy teljesen tönkre mennek, vagy ha meg akarnak menekülni a mai barbár állapotokból, szocialistákka lesznek. A szocialista program megvalósítása azonban nemcsak a munkásosztály érdeke, de föladata és kötelessége is. Ezt azonban csak akkor tudja a munkásság keresztülvinni, ha szervezkedik és a szocializmus igazságai áthatják a néptömegek millióit, ennek eszköze és módja, ha munkásság a szocialista pártirodalmat és a *Népszavát* terjesztik. *Migray József* nagyszabású előadása után az előterjesztett határozati javaslatot nagy lelkesedéssel egyhangúlag elfogadták.

A Magyar Vegyipari Gépgyár

munkásai csaknem teljes számban megjelentek azon az értekezleten, amelyet a Gyömrői-ut 51. szám alatt tartottak meg. A napirendet *Kunfi Aladár* elvtárs ismertette. A gyár tisztviselői részéről fölszólt még *Bitera Sándor* elvtárs is. A jelen voltak egyhangú lelkesedéssel fogadták el a betervezett határozati javaslatot és azok, akik eddig nem voltak lapunk olvasói, nyomban előfizettek a *Népszavára*.

Az óbudai Munkásotthonban

szép számmal gyűltek össze a III. kerület munkásai. Az értekezlet előadója *Bokányi Dezső* elvtárs volt, akinek nagyhatású beszéde után a jelenlevők egyhangúan nagy lelkesedéssel fogadták el a határozati javaslatot.

A Hirsch-Frank-gyár öntőmunkásai

jól látogatott értekezletet tartottak. *Groszmann Hugó* elvtárs előadása után az értekezlet elhatározta, hogy a *Népszavára* valamennyien előfizetnek és új előfizetőket gyűjtenek. Sokan a helyszínen megrendelték lapunkat.

A Kaszap-esavargyár munkásai

csaknem valamennyien megjelentek a Váci-ut 127. szám alatt levő Hoffmann-féle vendéglőben. Az értekezlet elnöke *Plank Ferenc*, előadója *Czöbel Ernő* elvtárs volt. Az előadói beszéd után az értekezlet a határozati javaslatot egyhangúan magáévá tette.

A Röck-gyár és a kábel-gyár

munkásai jól látogatott értekezletet tartottak a Budafoki-uton levő Nagy István vendéglőben. Nők is nagyszámban jelentek meg. *Havriila Ferenc* elvtárs elnöki megnyitó beszéde után *Kitajka Lajos* elvtárs ismertette a *Népszava* olvasásának a fontosságát. A határozati javaslatot nagy lelkesedéssel fogadták el és kimondták, hogy a legközelebbi munkabérfizetés alkalmával valamennyien előfizetnek a *Népszavára*.

A Rosenfeld-gyár munkásai

kivétel nélkül valamennyien megjelentek a Váci-ut 38. szám alatti Hofbauer-féle vendéglőben. Az értekezlet előadója *Schröder Ferenc* elvtárs volt. A határozati javaslatot elfogadták. Akik eddig nem voltak előfizetői a lapnak, azok nyomban előfizettek.

A Gauz-villamossági gyár

értekezletén közel 1000 munkás és munkásnő vett részt. *Petrovics* elvtársat elnökké, *Glaser* elvtársat jegyzővé választották meg. A napirendet *Preusz* elvtárs ismertette, aki többek között a következőket mondotta: Proletárérdek követelik, hogy a munkások a mülhely harcát a politikai harccal bővítsék. Ennek zászlaja

vényalkotások, mérhetetlen kizsákmányolás ellen röpti lövegeit és célját akkor éri el, ha valamennyi munkás sorakozik alá. Ma pedig erre nagyobb szükség van, mint valaha, mert a munkások ellen irányuló támadások megszorodtak. Ezért ajánlja a következő határozati javaslat elfogadását:

A Ganz-villamosági gyár és Ganz-törzsgyár munkásai által e hó 28-án a vas- és fémmunkások Margit-körúti otthonában megtartott együttes értekezletén megjelentek tudomásul veszik a *Népszava* árának fölemelését és elhatározzák, hogy teljes erejükkel és lelkesedéssel oda törekcsenek, hogy mindnyájan a *Népszava* zászlaja körül tömörülnek.

E javaslatot az értekezlet egyhangulag elfogadta, mely után fontos műhelyügyeket intéztek el.

A Malomsoky József asztalosáru gyárának munkásai

szintén sikerült értekezletet tartottak a *Népszava*-agitáció érdekében. Scheiermann Márton elvtárs előadó beszéde után a határozati javaslatot elfogadták.

A malommunkások

a Soroksári-ut és Ipar-utca sarkán levő Horváth-vendéglőben is látogatott értekezletet tartottak. Elnök Szécsi János, jegyző Bartus István elvtárs volt. A napirendet Csillag Ferenc elvtárs ismertette igen hatásos beszédben. Utána Bartus István elvtárs szólalt föl. Fertel János elvtárs pedig német nyelven ismertette a *Népszava*-agitáció fontosságát. Az előadó beszédei után az értekezlet egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot.

A Tisza- és Berzenczei-utca sarkán levő helyiségben tartott értekezleten, amelyen rendkívül sok nómunkás is megjelent, Donáth Frigyes elvtárs előadói beszéde után a határozati javaslatot egyhangú lelkesedéssel fogadták el.

A malommunkásoknak a Zsigmond-utca 28. szám alatt megtartott értekezletén Rózsa Jakab elvtárs referált. Lelkes beszéde után a jelenvoltak mind előfizettek a *Népszavára* egyrészt, a *Nómunkásra* másrészt.

A hűtőházi munkások

a Soroksári-ut 46. szám alatt levő Turcsányi-féle vendéglőben tartottak nagyon sikerült értekezletet. Elnök Nagy József, jegyző Mósberger Pál elvtárs volt. A *Népszava*-agitáció ügyét Gogója György elvtárs fejtegette, előadása után a határozati javaslatot elfogadták és az értekezleten résztvevők valamennyien előfizettek a *Népszavára*.

A Langfelder-gyár munkásai

a Hungária-ut 80. szám alatt levő Horváth-féle vendéglőben gyűltek össze igen szép számban. Elnök Králik Tivadar, jegyző Gyürke Miklós elvtárs volt. Miklós Móríc elvtárs beszéde után a határozati javaslatot egyhangulag elfogadták.

A Máv-gépgyár munkásai

a Szapáry-utca 30. szám alatti Záborszky-féle vendéglő kertihelyiségben jól sikerült értekezletet tartottak. Az értekezlet elnöke Breimann József elvtárs volt. A napirendet: a *Népszava*-agitációt Grünhut Jakab elvtárs ismertette egyórás beszédben. Rámutatott a sajtó fontosságára a közéletben. Kimutatta, mennyire magasabb kultúrnívón áll az a munkás, aki a párt-sajtót olvassa, azon munkás fölött, aki a polgári lapok szenzációin nevelődik. Fejtegette a szocialista sajtó fontosságát és kihatását az állami és községi életre, valamint a munkabérek alakulására. Beszédjét meg-megújuló helyeslés kísérte. Az általa előterjesztett határozati javaslatot, amelyben intenzív agitációra hívja föl az értekezlet résztvevőit a *Népszava* érdekében, egyhangú lelkesedéssel elfogadták. Breimann József elvtárs lelkesítő zárszava után az értekezlet véget ért.

Az Egyesült Izzólámpa és Villamosági Rt. és az Egyesült Villamosági Gépgyár Rt. munkásai

Újpesten, a Váci-uton levő Szitka-féle vendéglőben jól sikerült értekezletet tartottak. Kiss Géza elvtárs elnöki megnyitó beszéde után Esztergályos és Csédlí elvtársak fejtegették a *Népszava* támogatásának fontosságát, a párt-sajtó jelentőségét. Rámutattak arra, hogy

a munkásság lapja volt az egyedüli, amely élesen küzdött a munkásságot kiszípolozó izzó ellen. Egyben összetartásra buzdították a munkásságot, mert a mostani súlyos időben minden energiára szüksége van a munkásságnak, hogy gazdasági, valamint politikai mozgalmában érdekeinek védelmében kellő sulyai léphessen föl. A hatásos beszédek után az értekezleten megjelent 1500 munkás egyhangúan nagy lelkesedéssel tette magáévá a határozati javaslatot.

Az istvántelki főműhely

munkásai imponáns értekezletet tartottak pénteken délután 6 órakor. A Munkásotthon udvara zsufolásig megtelt elvtársakkal. Az értekezlet napirendjét Landler Jenő elvtárs fejtegette. Közel kétórás beszédben kifejtette, hogy a vasúti munkásoknak az összes munkások között leginkább szükségük van a politikai szervezkedésre. Náluk a szervezetük szempontjából, valóságos életkérdés, hogy mindnyájan szocialisták legyenek. Ezért kell a vasutasoknak fokozottabb mértékben a *Népszavát* olvasni. Helyeslőleg vette tudomásul az értekezlet, hogy minden istvántelki műhelyi munkás kötelessége ezentul a *Népszavára* előfizetni. Többek fölszólalása után az értekezlet lelkes hangulatban este 10 órakor ért véget.

A Kollarich sodronygyár

munkásai pénteki értekezletükön elfogadták a határozati javaslatot és a bizalmiférfiak kimondták, hogy a legszélesebb körű agitációt indítják meg a gyár munkássága között, hogy a határozatot be is tartsák.

A Győrfi és Wolf

erzsébetfalvai fémárugyár munkásai a Munkásotthonban tartottak értekezletet, amelynek nagytermét zsufolásig megtöltötték. Weisz Károly elvtárs ismertette hatásos szavakkal az értekezlet célját. Az értekezleten sokan előfizettek a *Népszavára*.

A Vulkán-gyári szerszámlakatosok

a Főthi-úti Kretz-féle vendéglőben tartottak népes értekezletet. Halbritter János elvtárs lelkes beszéde után egyhangulag elfogadták a határozati javaslatot.

Az építőipari lakatosok

bizalmiférfiak egyhangulag magukévá tették a határozati javaslatot és kimondták, hogy minden lehetőet elkövetnek annak elérésére, hogy minden építőipari lakatos előfizessen a *Népszavára*.

Oeti Antal-féle vasöntőde és gépgyár

összes munkásai megjelentek azon az értekezleten, amelyet a Balló-féle vendéglőben tartottak. Horváth Imre elvtárs nyitotta meg az értekezletet és bejelentette, hogy az értekezletnek egyetlen napirendi pontja a *Népszaváért* való agitáció, amelyről Galsai Nándor elvtárs egyórás beszéd keretében ismertette a *Népszava* fontosságát és hivatását. Majd fölolvasta az ismert határozati javaslatot, amelyet az értekezlet egyhangú lelkesedéssel elfogadott. Még Diószeghy Lajos elvtárs hívta föl a megjelenteket a szervezkedésre, amely után Horváth elvtárs lelkes elnöki zárszava után a jól sikerült értekezlet emelkedett hangulatban ért véget.

*

Az északi főműhely munkásai a *Népszava*-agitáció érdekében ma délután 3 órakor értekezletet tartanak az Építőmunkás-Otthonban (Aréna-ut 68. szám).

Most jelent meg!

Mi jár a katonának családjának?

1. Kinek jár hadisegély?
2. Mi jár a háború rokkantjainak?
3. Mit kapnak a hadiözvegyek és hadiárvaik?

A legújabb törvények és rendeletek alapján összeállította: Pongrácz Jenő. Az először írta: Weltner Jakab. : Ara 60 fillér. Vidékre küldve 20 fillér portó.

Kapható a *Népszava*-könyvkereskedésben Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körut 35. szám.